

Αἱ βροχαὶ ἐν Πάτραις εἰς ἀρχαιοτέρας ἐποχὰς ἦσαν ἀφθονοὶ καὶ συνεχεῖς, ἐσχάτως ὁμῶς ἀπέβησαν αὐταὶ θραϊότεραι, αἱ δὲ θύελλαι σπανίως ἐνσκήπτουσιν. Ἡ ὑγρασία, ἰδίως τὸν χειμῶνα, εἶνε λίαν ἀσθητή, δασύς πνέουν νότιοι ἀνεμοί.

Ἡ δύσις τοῦ ἡλίου ἐν Πάτραις ἀποτελεῖ θαυμασίον θέαμα, ἰδίᾳ ἐν ἡμέραις αἰφρίας. Ὁ Πουκεῖλ ἐν εἰε 1820 περιγράφει ὡς ἑξῆς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. «Οὐδέποτε παρέστην ἀνευ ζωηρᾶς συγκινήσεως εἰς τὴν καθημερινὴν ταύτην σκηνὴν, ὁπότε τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας, βυβιζόμενον ἐν τῷ ὀρίζοντι, περιέδαλλεν ἐν χρυσοῦ καὶ πορφυρᾷ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης τὰς νήσους τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας, ὡς καὶ τὰς νεφελώδεις κορυφὰς τῆς Λευκάδος.»

Αἱ Πάτραι κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἠριθμοῦν μόνον 4 χιλ. κατοίκων, ἕκτοτε ὁμῶς παρουσιάζουσιν ἐράμιλλον πρὸς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Πειραιᾶ πρόσοδον πληθυσμοῦ, ὅστις ἐξελίσσεται ὡς ἑξῆς :

Τὸ 1853	εἶχεν κατοίκους	15.854
» 1861	»	18.342
» 1879	»	25.494
» 1889	»	33.529
» 1896	»	37.985
» 1907	»	37.401
» 1920	»	51.506

Σήμερον δὲ ἀριθμεῖ μετὰ τῶν προσφύγων ἄνω τῶν 7 χιλ. κατοίκων.

ΓΕΩΛΟΓΙΑ - ΟΡΕΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Ἄπασα ἡ πεδιάς, ἐφ' ἧς εὕρισκεται ἡ πόλις τῶν Πατρῶν, εἶνε ποταμόχωστος σχηματισθεῖσα, τὸ μὲν ἐκ τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Παναχαΐκου κστερχομένων χειμάρρων καὶ ρευμάτων, αἵτινα ἐπέχωσαν τὴν πεδιάδα κεκαλυμμένην πρότερον ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς Ἰαλάσσης, τὸ δὲ ἐξ ἐξάρσεων τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης.

Τὸ μόνον καὶ κύριον ὄρος τῶν Πατρῶν εἶνε τὸ Παναχαϊκὸν

κληθὲν οὖτω, ὡς δεσπόζον τοῦ πλείστου μέρους τῆς Ἀχαΐας.

Τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν διακρούουσι τρεῖς χεῖμαρροι· πρὸς ἄρκτον μὲν καὶ περὶ τὰ 2 χιλιόμετρα μακρὰν τῆς πόλεως, ὁ χεῖμαρρος Μέλιχος, κοινῶς καλούμενος Συχαινέικο ποτάμι, διότι διέρχεται ἐν τῇ μέσῃ τῶν χωρίων ἀνω καὶ κάτω Συχαινῶν. Πρὸς Νότον καὶ περὶ τὰ 3 χιλιόμετρα μακρὰν τῆς πόλεως ὁ χεῖμαρρος Γλαυκος κληθεὶς οὖτω πρὸς τιμὴν τοῦ ἡμιέου Γλαύκου, κοινῶς καλούμενος Λεύκα. Ἀντιθέτως τοῦ Μελίχου ὁ χεῖμαρρος οὗτος εἶνε ὀρμητικώτατος, ἐπιφέρων ἐνίοτε μεγάλας καταστροφάς· εἰς τὰ κτήματα τῆς Μεσημβρινῆς πεδιάδος τῶν Πατρῶν. Πρὸς τὴν ἀνατολικομεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως ῥεῖει ὁ τρίτος χεῖμαρρος ἢ μᾶλλον τὸ ρεῦμα Ἐλεκίστρας, ἐκβάλλων πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς πόλεως παρὰ τὸ 1ον χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ Ἰεσῶν· κοινῶς καλεῖται Δικκονιάρης.

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Αἱ Πάτραι εἶνε μετὰ τὴν Πειραιᾶ ὁ πρῶτος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Ἑλλάδος ἕνεκα τῆς γεωγραφικῆς αὐτῶν θέσεως, ἔχουσαι σημαντικώτατον εἰσάγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον. Τὸ σπουδαιότερον ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν Πατρῶν εἶνε τὸ τῆς σταφίδος, διενεργούμενόν διὰ τοῦ λιμένος τῶν Πατρῶν, ἐξαγωγόμενὸν κατ' ἔτος πλέον τῶν 160 ἑκατ. ἐνετικῶν λιτρῶν. Ἐκτὸς τῆς σταφίδος διὰ τοῦ λιμένος τῶν Πατρῶν ἐξάγονται δέρματα, καπνός, ἔρια, ἐλαίαι, τυρός, ἐλαιον, οἶνος, οἶνοπνεύματα, κίτρα, ἡδύποτα καὶ πλεῖστα ἄλλα εἶδη. Ἀλλὰ καὶ τὸ εἰσάγωγικὸν ἐμπόριον τῶν Πατρῶν ἀνεπτύχθη τεραστίως, εἰσάγει δὲ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅλα τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας, πῶν τεχνῶν καὶ τῆς γεωργίας, καὶ διὰ τοῦτο ἡ δυτικὴ Ἑλλάς καὶ τὸ πλεῖστον τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου ἐκ Πατρῶν προμηθεύονται σίτον, ζάχχαριν, καφέ, θεῖον, γαιάθρακας, θεϊκὸν χαλκὸν, γήματα καὶ ὄψασματα, ξυλειαὶν, σίδηρον καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ εἶδη τῆς πολυτελείας.